

מילי דמלכא

שיחות ומאמרים שזכינו לשמוע מאת
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

טעמו וראו כי טוב ה'
דב"ק ראש חודש שבט תש"פ

יו"ל ע"י

מכון שפה ברורה

שע"י חסידי קאסוב

חמשה עשר בשבט תשפ"א לפ"ק

- אחים יקרים אחים לדעה -

הננו בזה בקריאה של חיבה לכל קוראינו ואנ"ש היקרים שיחי
שהיות ומלאכת הכתיבה, העריכה, וסידור הגליונות, שיהיו באופן נאה ויאה ומכובד עולים ממון הרבה,
וכדי להוציא את הגליון אנו צריכים את עזרת הציבור החפץ ורוצה בקיומו

אנו פנים לעזרת הציבור הושיטו ידכם והרימו את נדבת לבכם לתרום מתנה יפה ונכבדת

וההזדמנות נאותה לתרום לעילוי נשמת יקירכם אשר בוודאי תהא
לטובת נשמתם זכות הפצת דברי תורה האלו
וגם בעת שמחתכם תבוא הברכה לכם ולביתכם

והנצחתם תונצחו בתוך הקונטרסים לפרסם עושי מצוה

ובכן אלו הרוצים בהנצחה או החפצים לתרום עקב שמחה וכן מי ברצונם לתרום לעילוי נשמת

יפנו לר' מאיר גאדינגער הי"ו במס' 917-686-5892

או להתקשר ע"ד אימייל ל **toraskosov@gmail.com**

וזכות הגדול של זיכוי הרבים תעמוד לכם להתברך בכל מילי דמיטב

צדקת רבי מאיר בעל הנס - כולל קאסוב

געדעקט די הייליגע סגולה פאר
ליכט בענטשען און ביי אלע אייערע
שמחות כמנהג אבותינו ודבותינו

**לשמוע דרשות, ושיעורים שונים מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
וכן למודעות ומאורעות שונות בקרב קהילתנו הק'
יש להתקשר לקו "קול קאסוב"**

במס' 917-686-5892 או במס' 917-686-5892 או במס' 917-686-5892

כל הזכויות שמורות

להערות והארות או לקבל הגליון מדי שבוע בשבוע ע"י e-mail

יש לפנות להמערכת

במס' 917-686-5892

או אל **toraskosov@gmail.com**

להשיג הגליון בירושלים יש לפנות למס' 0533176847

נערך ונסדר ע"י:

ישר גראפיקס
347.528.6918

טעמו וראו כי טוב ה'

עבודת המושה עשר בשבט באופן השווה לכל נפש
דברות קודש המושה עשר בשבט תש"פ לפ"ק

א.

באכילה ועשיית דברי הגשם בקדושה מעלים הניצוצות

ענותך' (דברים ה, טז), אינו דומה מי שרואה ואוכל למי שאינו רואה ואוכל, אמר רב יוסף מכאן רמז לסומין שאוכלין ואין שבעין כו', אמר רבי זירא מאי קרא, (קהלת ו, ט) 'טוב מראה עיניים מהלך נפש'. והחוש מעיד על זה, שריבוי הגוונים והצורות של כל מיני המאכלים אשר ברא השם יתברך בעולמו המה מביאים לבני אדם רוב שובע והנאה.^א ונודע מאמר מרנא הבעל שם טוב זי"ע (כתר

עבודת האדם היא העלאת הניצוצות

בתיב 'טעמו וראו כי טוב ה', (תהלים לד, ט), ויש להתבונן בזה מה ענין טעם המוחש בפה אצל ראיית העין, ומפני מה משל דוד המלך עבודת הבורא וההתקרבות אליו לאדם הטועם מאכל, וכבר נתבאר בזה כי ראיית המאכל פועלת הרבה באדם להשביעו ולמלא סיפוקו כאומרם (יומא עד:): "המאכילך מן במדבר למען

א. וראה מה שביאר בזה בעל ה'בני יששכר' בספרו אגרא דכלה (פר' דברים ד"ה אשר דבר): 'הנה דרשו רבותינו ז"ל (לקח טוב שם) שתפלו על המן שהוא לבן. ואיני יודע מה בצע במה שרמז שהמן היה לבן, אך הוא דהנה דרשו רבותינו ז"ל (שמו"ר כא י) 'לא חסרת דבר' (דברים ב ז), שהמן היה בו כל מיני טעמים שרצו, ואם כן לא היה מקום להתלונן עליו, רק תלונתם היה להיות סומא אינו שבע, כי מראות עיניו שרואה בגוון המאכל הוא משביע לאדם, והנה כשהאדם רואה בעיניו גוונים משונים זה מזה, כפי שינוי הגוונים תשבע נפשו מכל טוב, והמן לא היה בו אלא גוון אחד, הגם שהטעמים היו משונים התלוננו ואמרו 'בלתי אל המן עינינו' (במדבר יא ו) דייקא, זהו שאמרו שתפלו על המן שהיה רק לבן בגוון אחד.'

לאבות פ"ג מ"ד ד"ה או יאמר ר"ש, וזה ביאור הכתוב (תהלים קז) 'רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף' שעבור זאת נטבע בגוף הרעבון והצמא לאכול כי 'נפשם' היינו ניצוה"ק השייכים לאדם 'בהם תתעטף' גנוזים במאכל ומצפים לתיקונם. ובה נבין הטעם שנשתנו המאכלים זה מזה במראיהם ובטעמם להורות כי לכל מאכל יש עבודה נפרדת ותיקון מיוחד, וזה 'טעמו וראו כי טוב ה''

שם טוב קצ"ב) לבאר מה זאת עשה ה' לנו שברא כמה מיני מאכלים ומשקאות המעוררים רעב צימאון וחשק ובני אדם מתאווים להם ולמה לא יוכל לשבוע רק מדברים רוחניים להזין את הנפש, כי וודאי כל פועל ה' למענהו והכל ברא לכבודו, אלא האמת שבמאכלות טמונים ניצוצות קדושים שעבודת איש ישראל בעולמו היא לתקנם ולהעלותם על ידי שאוכלם כדת וכראוי (עיין עבודת ישראל

ב. וזה לשונו: 'פירש בכאן סוד גדול, והוא למה ברא הקדוש ברוך הוא דברי מאכל ומשקה שהאדם תאב להם, והטעם שהם ניצוץ אדם הראשון שהיו מתלבשים בדומם צומח חי מדבר, ויש להם חשק להידבק בקדושה, והם מעוררים מיין נוקבין, בסוד (זוה"ק ח"ג רמז: ועיין תענית כה; ירושלמי תענית פ"א ה"ג) 'אין טיפה יורד מלמעלה שאין טיפיים עולה כנגדה', וכל אכילה שאדם אוכל ושותה, הם ממש חלק ניצוצות שלו שהוא צריך לתקן. וזהו שכתוב 'רעבים גם צמאים', שאדם רעב וצמא להם למה זה, ואמר הכתוב 'נפשם בהם תתעטף' בסוד גלות בלבוש, 'ויחשבה לזונה כי כיסתה פניה' (בראשית לח. טו), וכל הדברים שהיו משמשין לאדם הם ממש בסוד הבנין שלו שהלבישו, והבן'.

ועיין באר מים חיים (כי תשא ד"ה וכבר פירשנו) 'ונודע את המבואר בשם הרב האלוקי הבעש"ט זצוקללה"ה בפסוק 'רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף', כי באמת מי שיש בו מדעת קונו ועובד עבודת ה' ונודע אשר עבודת ה' אין ערוך אליה והיא המשבעת ונותנת כח וחיות וטרף ומזון לכל אברי הגוף, ומאין יומשך שזה יתאוה לתאוה הגשמיות מלחם ומים שהוא דבר עב וגס, והיה לו להסתפק יותר הרבה פעמים במזון הרוחני בתורה הקדושה שהיא משבעת יותר אלף פעמים להחושקים בה, ואמנם לצד שורשי שורש נשמתו הנעטפים והנעלמים בלחם בשר ויין וכל עניני עולם הזה לכל אחד לפי ערכו, לכך הוא מתאוה אליהם בכדי להשלים נפשו באוכלו מהם, כי 'צדיק אוכל לשובע נפשו' (משלי יג. כה) רק להשביע נפשו מניצוצי הקדושה השייכים אליה שבאוכל הוא כי הנשמה נהנית ברוחניות המאכל כמו שאיתא בדברי הרב האר"י ז"ל (עיין ספר הליקוטים בראשית סי' א'), וכו' ועל כן הנה כל מאכלי ומשקות האדם הם ותולדותיהם אין אחד מהם במקרה אצל האדם כי 'קל דעות ה' ולו נתכנו עלילות' והוא יודע שורש כל דבר איה מקום מוצאו ומבואו בנשמות בני אדם, והוא מזמין לכל אחד ואחד את שלו השייך אליו בכדי שיעלו עמו'.

הנרצית לשם שמים ככתוב (משלי ג, 1) 'בכל דרכך דעהו' ובזה הוא מתקן כל ניצוצי הקדושה הגנוזים בעולם ומעלן לשורשן.

עבודה זו היא טובה ועריבה

והנה לאיש העומד בפתח וטרם בא אל העבודה יכול להצטייר הדבר בעיני רוחו כמלאכה כבידה וקשה למאד, אשר בכל מעשה קטון וגדול צריך לזכור מהשם יתברך ואינו בן חורין ממלאכה זו אפילו שעה אחת ואיך יעמוד בזה, לזאת בא דוד המלך בנועם אמריו ואמר 'טעמו וראו כי טוב ה'', טעמו וראו פשוטו כמשמעו, טעמו וראו מאכלים טובים אשר ברא השם יתברך בעולמו ליהנות מהם בני אדם ונתן לכל מאכל טעם

דעו שבכל מאכל למינהו בטעמו ומראהו יש ניצוץ אלוקי הגנוז בתוכו ובכוחכם להעלותו ובזאת תהא אכילתכם לשם שמים.

וצריך האדם לשים מחשבתו ועיונו בדבר זה בכל עת שמזדמן לו ליהנות מפרי חדש או שאינו תדיר וכדומה, וישים אל ליבו הן ודאי לא בכדי נברא מין זה בתבניתו וצורתו, כי אם יש לו תפקיד מיוחד והשפעה מיוחדת תושפע לי באכילתו בקדושה, ובזה יהא בהתעוררות והתחדשות תמידית שתהא סעודתו 'השולחן אשר לפני ה''.

ובמובן לא סוף הדבר באכילה בלבד אלא כל פעולה ומעשה אשר יעשה האדם בעניני מצווה ואף בדברי הרשות, המבוקש הוא לעשותו בכוונה

ג. 'איזהו פרשה קטנה שכל גופי תורה תלוין בה, בכל דרכך דעהו' (ברכות סג). יסוד זה שנוי רבות בספרי הקודש (עיין קדושת לוי ויגש ד"ה ובאופן אחר יבואר ונתתם, חיים וחסד ד"ה בכל דרכך דעהו, טהור רעיונים בהר ד"ה את ספיה קצירך וכהנה רבות) עד שהגידו צדיקים כי יסוד החסידות הוא סימן רל"א שבשולחן ערוך (או"ח) 'שכל כונותיו יהיו לשם שמים'. ורמזו הוא במסכת אבות אשר רבי יוסי הכהן ששבחו רבי יוחנן בן זכאי (פ"ב מ"ח) בתואר 'חסיד', הוא היה אומר (פ"ב י"ג) 'וכל מעשיך יהיו לשם שמים'.

ד. 'כי כל אכילה ושתיה ומלאכת האדם מן ל"ט מלאכות ושאר משא ומתן הכל הוא לברר ניצוצות שלו שבאו עמו מיום הולדו' (תולדות יעקב יוסף פ' אמור ד"ה מצוה וספרתם, ועיין דגל מחנה אפרים פ' תשא) ודברי האוהב ישראל בזה (פ' ויצא ד"ה תוכחת) כגחלים לזהות לעורר הלבבות 'תוכחת מוסר גדול יוכל כל איש ישראל ליקח לעצמו מזאת הפרשה כו' ועיקר שכל מעשי האדם, היינו הילוך דיבור שמיעה ראייה שכיבה קימה וכדומה, בכל דבר יהא מעוטף בתוכו שכל אמת וזך לעבודת ה' יתברך כו' וצא ולמד מאבותינו הקדושים ולך בעקבותיהם איך ממעשה גשמית של אבותינו הקדושים נארג ונעשה מהם תורה הקדושה כו'.

טעמו וראו כי טוב ה'

כתיקנה או כוונה טובה אחת בדברי הרשות,¹ והוא חסד מיוחד מפלאי תמים דעים שניתן לקרוצי חומר לפעול נוראות שכאלו העלאת ניצוצות ותיקון כל מעשה בראשית, לזאת לא יפול לב האדם עליו אף אם עבר עליו זמן מה איך שעבר, וליבו נוקפו כי מי יודע כמה ניצוצי קדושה המייחלים וכוספים לתיקונם נפלו ולא זכו להגיע ליעודם עבור שהתרפה מהמצוות ומקידוש דברי רשות, אלא אדרבה יגיל וישמח בלבבו כי נתונה לו מן שמיא בכל עת הזכות לתקן ולהרים הכל, ולא בשמים הוא לעשות מעשים קשים למעלה מכוחות אנוש אלא

ומראה בפני עצמו², ועשו זאת מתוך הכוונה הרצויה כרצון שמים (ע"י ליקוטי שושנה ד"ה טעמו)³, וממנה תלמדו לכל מעשיכם בהאי עלמא לעשותם לשם שמים 'לתקן עולם במלכות ש-ד-י', ואז תראו בעיני שכלכם בראיה מוחשית ממש ותדעו כי טוב ה' ומתוקה עבודתו⁴.

כי באמת כאשר האדם משריש בקרבו ומתבונן בגודל כל מעשה וכל מחשבה שלו וכל הנפעל על ידו, אזי אדרבה מתמלא ליבו שמחה עצומה על שזכה להיות חלק מעם בני ישראל ולפעול כל כך על ידי ברכה אחת

ה. ותיבות 'טעמו וראו' גופייהו רומזות על ריבוי המינים כאשר פירש מהר"י חיון 'טעמו - המאכלים הרבים והעריבים שברא יתברך בעולמו, ובזה תראו 'כי טוב ה' לתת היותר טוב כו' כי די היה לו לאדם לברוא מין עץ אחד או שנים, וכן מין ירק אחד, אבל ברא כמה מינים על ההטבה והחנינה⁵.

ו. 'דמה שיש במאכל טעם ומראה ויופי ומתיקות הכל הוא משורש עליון כמו שכתוב 'טעמו וראו כי טוב ה' והמתיקות הוא מעולם התענוג אור זיו שכינה, וכשאוכל בכוונה זו המאכל, הרי הוא כלימוד תורה וכקרבו, ועל ידי תוספת חיות על ידי המאכל לניצוץ הנשמה שבו שהוא מניצוץ השכינה, הרי הוא כעושה קישוטין וכו' לשכינתא קדישא' (אור הגנוז לצדיקים בא ד"ה ועבדת את העבודה).

ז. עיין מאור עיניים (פ' מטות) הדורש מקרא זה 'טעמו וראו' בענין העלאת הניצוצות בהרחבה נפלאה, ובספר אהבת דודים (לפסוק 'ישקני מנשיקות פיהו') בשם הבעל שם טוב זי"ע, אור יצחק לרה"ק מראדוויל זי"ע (ריש פ' בא), אורח לחיים (אמור ד"ה שבת שבתון).

ח. הגידו חסידים (ע"י בוצינא דנהורא לערב יום כיפור) ששנה אחת בערב יום הקדוש חילק הרה"ק ברוך ממעז'בוז זי"ע לצאן מרעיתו לעקיף כנהוג וחטפו החסידים מידו, נענה ואמר: 'תאמינו לי שאני אוהבכם הטוב, ואם הייתי יודע דבר טוב בעולם הייתי נותן לכם, אך 'טעמו' פארזיכט, 'וראו' וועט איהר זעהן, 'כי טוב ה', ווי סאיז דא עפעס גיטס איז ה', מה טוב הוא אלוקינו, ומה נעים הוא גורלינו, ומה יפה ירושתינו, היינו הבורא ברוך הוא⁶.

שנים בעלותו מן השביה, וממילא כן לבנו ויותר, ובודאי האיש הזה אין קץ ושיעור לשכרו, והמלך מקרבו מחבקו ומנשקו בכל עזו ותעצומות עד אין שיעור, וכך הוא ממש ויותר מזה בניצוצים האלה שנתפזרו ונתרחקו מאוד מאור פניו יתברך במרחק רב, וזה כמה וכמה ימים ושנים אשר הם בבית השבי במדור הקליפות והחיצונים משכן הרע, שירדו לשם ברצונו יתברך שיהיה שכר ועונש בעולם כידוע, ואדם הזוכה להעלות את הניצוצין הללו אברי השכינה משם, הרי ודאי אין לשער ולערך השמחה הגדולה והחדה העמוסה בתענוג ושעשועים וחביבות וידידות שמגיע לאלהינו יתברך בזה ולהניצוץ הקדוש, וממילא שכר האיש הזה אין לו שיעור וערך ודמיון, והקב"ה כביכול מקרבו ומחבקו בימינו, ואם הוא קדוש בקדושה ובטהרה, הרי הוא לנשיקין שהם אתדבקות רוחא ברוחא (וזה"ק ח"ב קכד: ?) כנודע לטועמי מעץ החיים'.

עוד צריכים אנו לדעת כי בעבודה זו יש מעלות רבות דרגה לפנים מדרגה, ומשול הוא למלאכת כבישת

קרוב הדבר מאד כי הדיבור כמעשה' ובדיבורים ומחשבות קדושות בלבד נחשב לנו למעשה גדול לתקן הכל ולעשות חלקינו ביעוד הנכסף לתקן ולגלות כי 'לה' הארץ ומלוואה'.

יהודי המעלה ניצוצות גורם עזו והדוה לעילא

וצריך איש ישראל לידע כי עבודה זו של העלאת הניצוצות, היא יקרה לפניו יתברך שמו עד למאד, מראשית ירדת ישראל למצרים היה זאת עבור מטרה זו, וכל גלויות ישראל בכל מקומות פזוריהם הוא רק עבור זאת, והפליגו הספרים בחביבות ענין זה וביארוהו במשל (באר מים חיים שופטים ד"ה ואמנם כ"ט) 'והוא דמיון המלך שנשבה בנו לשביה וישב שם ימים רבים, והיה המלך מצטער אליו ומתגעגע עליו, וכן בנו גם כן לעומתו בשביה מתגעגע ומצטער מאוד לראות פני אביו, ויהי ברבות הימים והזמנים בא אדם אחד והוציא את בן המלך משם והביאו אצל אביו, הישוער או היוערך רב השמחה ועוצם החדה וגבול השעשועים שמגיע אז להמלך בראותו את בנו הזה אחר כמה וכמה

ט. קדמו במשל זה בעל ה'תולדות יעקב יוסף' ז"ע (בן פורת יוסף מקץ), וכן הוא בערבי נחל (וירא דרוש ה') בהרחבה. (וראה בבאר מים חיים גופיה משפטים ד"ה והנה הפרש).

י. וכתב הרב בעל התניא ז"ע (תורה אור תרומה ד"ה 'מי יתגן כאח לי') 'אמצאך בחוץ' קאי על בעלי עסקים כו' שגם הבעלי עסקים ימצאוהו בחוץ כיון שעל ידי עסקיהם מתעלים הניצוצות כאחד, וכל ישראל מקיימים זה כו' והנה אדרבה בהם נאמר 'אשקך' בחינת נשיקין הוא איתדבקות רוחא ברוחא על ידי תפילות הבעל

טעמו וראו כי טוב ה'

ושבעת וברכת את ה"א על הארץ",^א ואכן נתייחדה ברכה שלימה בברכת המזון לארץ ישראל, ובכל הדורות ישראל קדושים הידרו אחר פירות ארץ ישראל לברך ולשבת עליהם וביחוד בהאי יומא יום חמשה עשר בשבט, ונעמיק מעט בסוד ארץ ישראל ובאופן שכבשוה עם בני ישראל, ומשם בארה ענין פירות הארץ.

הזיתים אשר כאשר ירבו לכבוש ולסחוט הזית כן יפיק שמנו, כן הוא הדבר הזה כפי מה שהאדם כובש יצרו ואינו עוסק בעניני חולין כדי למלאות תאוותו ואדרבה כל דבר גשמי עושהו בקדושה עם זכירת שמו יתברך, כן הוא מוציא ממנו את הניצוץ האלוקי אשר בקרבו, ומעלהו לרצון וזוכה לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו.

והטעם כי כיבוש יריחו נעשה בדיבור בלבד

כאשר הכניס יהושע את ישראל לארץ היה תחילת עבודתם להילחם עם כל האומות אשר גרו בה ובהל"א המלכים אשר בראשם, והקשה שבכולם הייתה יריחו כדאיתא (רש"י יהושע ב, א) 'שהייתה קשה כנגד כולם' ועליה צרו שבעה ימים עד

על פירות ארץ ישראל מודים ביותר

ענין זה של ברכה והודאה על הפירות מצינו ביותר בארץ ישראל ופירותיה, ככתוב (דברים ח, טז-ט) 'כי ה"א מביאך אל ארץ טובה וגו', ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון וגו' זית שמן ודבש, ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה וגו' ואכלת

עסק שהוא בחינת אתכפייה ויתרון האור מהחושך הוא מעורר וממשיך ממקום גבוה מאד'.

יא. וראה זה חידוש בשו"ת ארץ צבי (סימן כז) 'ובזה יש לבאר דברי תרגום אונקלוס ויחי (בראשית מט, כא) 'נפתלי אילה שלוחה הנותן אמרי שפר' תהא עבדא פירין יהון מודין ומברכין עליהון. וקשה הא ברכת הנהנין דרבנן, ותו מה רבותא דנפתלי הרי כל הפירות מברכין עליהם, ולהנ"ל יש לומר דקושיא חדא מתורצת בחברתה דבכל דוכתא ברכת הנהנין דרבנן, אך מירון מקומו של רבי שמעון בר יוחאי זכרו לברכה בעל זוהר הקדוש, והזוה"ק (ריש פ' עקב) סבירא ליה ברכת הנהנין מהתורה כנ"ל, וידוע כי במקומו הלכה כיחיד במקום רבים כדאיתא בשבת קל. 'במקומו של רבי אליעזר היו כורתים עצים וכו', וכמו ושכתב הר"ן פרק מקום שנהגו (פסחים דף יז בדפי הרי"ף ד"ה ורבה). ומירון הוא חלק נפתלי כידוע, ועל כן שפיר כתב התרגום על נפתלי דאחסנתיה תהא עבדא פירין דמודין ומברכין עליהון. זה חידשתי בעזרת השם יתברך במירון בל"ג בעומר תרצ"ה לפ"ק'.

יב. עיין במדרש (במדבר רבה טו, טו) 'אם נכבשה יריחו מיד כל הארץ נכבשת' (ועיין עוד מדרש פתרון תורה המיוחס לרב האי גאון, ומדרש החפץ לרבי זכריה בן שלמה הרופא הקדמה

בו אז השכל שהיה למשה בחול, ומשה פעל הכל בדיבור, ובזה הבחינה כבש יהושע יריחו בשבת על ידי הדיבור, אבל בעי ושאר מלחמות היה צריך לפעולה'.

הרי שבארץ הקודש נתגלה ביותר ענין זה היאך שכל פעולה ואפילו דיבור של האדם פועל גדולות ונצורות, ולזאת ארץ ישראל מסוגלת ביותר לעבודה גדולה זו לתקן הניצוצות ולהאיר שם כבוד מלכותו בעולם, על ידי ברכות הנהנין באופן של 'מלא פי תהילתך' וברעותא דליבא.

החוסה בה' משלימים מהשמים הפציו

עוד לימוד נפלא שנינו כאן, שכאשר איש ישראל יודע ומאמין שבכל פעולה ודיבור קדושה שלו נפעל גדולות ומתעלין ניצוצי קדושה לשורשם, וממילא כל תהלוכותיו והנהגותיו הם בבחינת 'אורח חיים למעלה למשכיל' שזוכר את השם יתברך בכל עת ושומר כל תנועה ודיבור שיהיה למען שמו באהבה, אזי מן השמים נותנים לו באופן של 'מידה כנגד מידה' שאף צרכיו נעשים

שהפיל ה' לפניהם את חומתה וכבשהו (יהושע ו) והיה זאת ביום השבת (ירושלמי שבת פ"א ה"ח, תנחומא נשא כח, בראשית רבה מז, י) ובוודאי לא בחינם אירע כך 'וזה יש להבין למה יריחו נכבשה בשבת דווקא', (שם משמואל תצא תר"ע) ויבואר על פי מאי דגלי לן הקדושת לוי (ריש פ' קרח) 'הענין, כי הנה היו דור המדבר ודור שנכנסו לארץ ישראל, והנה דור המדבר, הלשון 'מדבר' הוא דיבור, (שמות רבה ב, ד ובוזה"ק ח"א י. ובכמה דוכתי) שפעלו הכל בדיבור, כי יש צדיקים אשר הם פועלים הכל בדיבור ואין צריכין לשום עשיה, ודור שנכנסו לארץ ישראל מרומז על העשיה, שהיו צריכין לעשות איזה פעולה, ולכך יהושע כאשר נלחם עם שלושים ואחד מלכים היה צריך לעשות איזה מעשה עם הכידון והאורב, אבל משה שהיה בדור המדבר לא היה צריך לעשות שום פעולה, רק פעל הכל בדיבור. וזה שכבש יהושע את יריחו הכל בדיבור 'עלינו לשבת' כמבואר בדברי רבותינו ז"ל (פירושי סדר התפילה לרוקח ר"ה קלב), הוא מחמת שיריחו כבש בשבת, ומבואר בכתבי האריז"ל (שער מאמרי רז"ל ברכות כח: ב') שהשכל שיש להרב בחול יש לתלמיד בשבת, והיה

אות כד) ובמגלה עמוקות (אופן קלג) האריך לבאר פנימיות ענין תוקף קליפת יריחו, עיין שם.

יג. עיין שם שביאר לפי זה הא דבירך רבי יוחנן בן זכאי את תלמידיו (ברכות כח:) 'שיהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם', ועיין עוד תיקו"ז (תיקון כא מזו).

טעמו וראו כי טוב ה'

לדבר ה' וודאי שאסור לעיין בהם בשבת קודש (משנ"ב ש"ו, ג על פי גדולי האחרונים)^{טו}, והרי הם מוקצה. והוא מעשה שטן הצליח שנפרץ הדבר אצל המון העם, כי היצר משכיח מאיש ישראל את רום מעלתו וגודל כח הנפעל על ידו, וראוי לגדור הדבר.

אף דברי חולין המותרים אין מקומם ביום שבת קודש שהוא 'יומא דנשמתינ', כדאיתא (שבת ק"ג: תוד"ה שלא יהא), 'אומר רבינו תם, כדאמר בויקרא רבה (לד, טז) 'רבי שמעון בן יוחי היה ליה אימא סבתא דהות מישתעיא סגיא, אמר לה אימא שבתא הוא שתקא'. משמע שאין לדבר כל כך בשבת כמו בחול, ובירושלמי (שבת פט"ו ה"ג) אמרינן בטורח התירו בשאלת שלום בשבת'.

ומידה טובה מרובה כאשר האדם מקדש פיו בשבת ומדבר בו רק דברי תורה ומקיים מה דאיתא 'שבת יעשה כולו תורה' ודברי שירות ותשבחות למלך קל חי, ובמשך כל יום השבת מבואר ועד צאתו הוא בבחינת 'טעמו וראו' לעשות הכל לשם שמים ואף כאשר

על ידי דיבור בלבד וגומרים בעדו כל הנצרך לו כאשר היה אצל יהושע, וזה 'טעמו וראו וגו' אשרי הגבר יחסה בו' כי המקיים 'טעמו וראו' באופן שנתבאר, הרי הוא חוסה בצילו של השם יתברך, ואשרי חלקו כי תמיד חסד השם יתברך יסובבנו".

בשבת קודש הדיבור פועל ביותר ולכן מדברים רק דיבורי קודש

בשבת קודש יום חמדתו נצטווינו (ישעיה נח, יג) 'אם תשיב משבת רגלך וגו' ממצוא חפצין ודבר דבר, ודרשו רז"ל (שבת ק"ג) 'חפצין אסורין וכו' שלא יהא דיבורך של שבת כדיבורך של חול' והכי איפסקא הלכתא (ש"ע שז, א) שאסור לדבר בכל דברי עסק וצרכים, ולהאמור יבואר היטב כי ביום השבת הדיבור כמעשה ממש ואם האדם מדבר אודות מלאכות ששת ימי המעשה הרי זה כאילו עשה זאת בפועל ממש, ובפנימיות הדבר הוא כחילול שבת חלילה וחס, וכאן מקום איתי להעיר ולעורר אודות איסור קריאת כתבי עת בשבת, ואפילו אותם הראויים להיכנס לבית החרדים

יד. בסוף המאמר יבואר יותר היאך לאדם החוסה בהשם יתברך נפעל רפואות וישועות.

טו. וזה לשונו: ולענין קריאת צייטנוגין בשבת, אף שבתשובת שבות יעקב (ח"ג סי' כג) מיקל בזה, הרבה אחרונים אוסרים כו", ובשער הציון שם ציין לכמה אחרונים ובראשם תשובת יעב"ץ (ח"א קסב). וכל זה הוא רק לענין קריאה בלא ההוספה של פירסומת שיש בימינו וממילא כ"ש וק"ו כשהם מלאים עם פירסומת של עיני חול שהם מוקצים לגמרי.

כל שיתא יומין' (זוה"ק יתרו פח"י) ונפעל לו לכל ששת ימי המעשה השפעות טובות וברכה מרובה בכל אשר יפנה ויעשה. מי חכם וישמר אלה לעשות את השבת כראוי לו ובזה יזכה לכל הטוב.

אוכל את סעודות השבת המה 'סעודתא דמהימנותא' ואף בעת מנוחתו הרי הוא 'מענג את השבת'^{טז} והכל נעשה 'כדבר המלך ודתו', אזי מן השמים עושים צרכיו, והלא יום השבת 'מתברכאן מיניה

ב.

בט"ו שבט צומח שפע מכה יוסף הצדיק

באות צד"י שהוא 'צדיק'^{יז}, והוא בחינת יוסף הצדיק שעליו איתא (זוה"ק ח"ג רלו). הכתוב (משלי י, כה) 'וצדיק יסוד עולם'^{יח}, והיום הזה חמשה עשר בשבט הוא תוקפו ואמצעו של חודש, והנה 'שבט' עם הכולל עולה למנין שי"ב ומחציתו הוא קנ"ו, שהוא

חודש שבט מכוון כנגד יוסף הצדיק

איתא בספר יצירה (פ"ה מ"ב) 'המליך אות צד"י בלעיטה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה, וצר בהם דלי בעולם ושבט בשנה וקורקבן בנפש', הרי שחודש שבט שורשו וסודו הוא

טז. 'כדאיתא (תולדות יעקב יוסף בהר ד"ה עוד י"ל) 'כל המענג את השבת רצונו לומר תענוג רוחני ולא תענוג הגוף הגשמי' וכן דייקו הספרים (של"ה הק' שבת לו, ועיין בינה לעיתים דרוש עד, שפ"א וירא תרל"ג ד"ה במדרש) בלשון חז"ל (שבת קיח) 'המענג את השבת' ולא אמרו 'המענג עצמו בשבת'.

יז. ונהגו בכמה קהילות קדושות בישראל לאמרו קודם סעודת 'חקל תפוחין קדישין'. ונוראות גילה לן בזה האור החיים הקדוש (בראשית ב, ג) 'כי בשעת הבריאה לא ברא ה' כח בעולם זולת לעמוד ששת ימים לטעם הנודע לו, גם ידוע לחכמי אמת, ונתחכם ה' וברא יום אחד ידוע לה' ובו ביום חוזר ה' ומשפיע נפש לעולם שיעור המקיים עוד ששת ימים', עיין שם באורך.

יח. 'אל תקרי צדי אלא צדיק' (מדרש אותיות דרבי עקיבא, אות צ') וכן מוכח בגמרא (שבת קד.) 'צ' כפופה וצ' פשוטה, צדיק כפוף צדיק פשוט'.

יט. נודע בשערים דברי רז"ל (תנחומא ויחי טו) שכל חודש מכוון כנגד אחד השבטים, ורבו הדעות בסידורן, עיין ב'מאמר קדישין' על ספר יצירה להאריז"ל, שערי אורה (ה), חידושי אגדות למהר"ל (ר"ה יב), מגלה עמוקות (שמות, בא) יערות דבש (ח"א, דרוש ב). והנה לדעת הראב"ד מונים השבטים כסדר החדשים אשר שבט מכוון

טעמו וראו כי טוב ה'

ידו יצמיח השם יתברך ישועות השפעות וברכה מרובה לכל (אור התורה פנחס ד"ה קודש ישראל ועיין רד"ק ישעיה ד, ב) כי 'צמח' הוא 'יסוד' (ס' מאורי אור ועיין תיקו"ז יג כט:) כדכתיב (ירמיה כג, ה) 'צמח צדיק' על כן על ידו יבוא שפע של כל מילי דמיטב.

ואין כאן סתירה, כי לעתיד לבוא יהיו שני הכוחות יחדיו הן כוחו של משיח בן יוסף והן כוחו של משיח בן דוד כאשר היה דבר ה' אל הנביא (יחזקאל לו טז – כז) 'קח לך עץ אחד וכתוב עליו ליהודה וגו' ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף וגו', ועשיתים לעץ אחד והיו אחד בידי, ומלך אחד יהיה לכולם וגו', והיה משכני עליהם וגו' והמה יהיו לי לעם'. ויהיה אז התיקון השלם, ועל ידי שניהם תהא לישראל 'צמיחת קרן' ושפע חסדים עצומים עד בלי די.

בגמטריא 'יוסף' (שער הכוונות דרושי ציצית ד"ה הרי שבמחצית החודש הוא יום חמשה עשר בו מתעורר ביותר כוחו של יוסף הצדיק.

משיח בן יוסף ומשיח בן דוד משפיעים כל טוב

והנה כל השפע היורד לעולם יורד בכוחו של יוסף הצדיק ככתוב (בראשית מב, ו) 'ויוסף הוא השליט על הארץ, הוא המשביר לכל עם הארץ', ואמרו (זוה"ק ויקרא יא:): 'סיפוקא לא אתי לעלמא אלא מן צדיק דאיהו יסוד עולם'. והנה כזאת מצאנו במשיח צדקינו משיח בן דוד שיבוא במהרה דכתיב (זכריה ו, יב) 'איש צמח שמו' ודרשוהו רז"ל על מלך המשיח כאשר אומרים (הושענות להושענא רבא) 'קול צמח איש צמח שמו, הוא דוד בעצמו, מבשר ואומר'. ונקרא כן על שם שעל

נגד יוסף, אמנם לדעת האריז"ל שבט הוא חודשו של אשר, ברם איתא (זוה"ק ח"א רלה): 'אשר פיתחא עילאה דצדיק', 'וכתב בגליון הזוה"ק אשר - גימטריא משה יוסף' (פרי צדיק ר"ח שבט, א)

כ. וזה לשונו 'זכבר הודעתין שהיסוד נקרא יוסף העולה בגימטריא קנ"ו'.

כא. 'איתא (מסכת אצילות ד"ה כתיב לך ה' הגדולה) 'תנינן תמן כו' עשר ספירות כו' התשיעי צדיק יסוד עולם שם מידת יוסף הצדיק עליו השלום ושם כל השפעת החסדים והרחמים והגבורה של הקדוש ברוך הוא והוא זן ומפרנס לבני ישראל'.

וידוע כי יוסף הוא הצדיק יסוד עולם וכל הצדיקים נקראים על שמו כו', שהצדיק ההוא הוא השליט ומשביר לכל עמי הארץ וממשיך בתפילתו שפע וברכה ומזון ופרנסה לכל ברואי העולמות ובני חיי ומזוני' (אוהב ישראל נשא ד"ה ביום השמיני).

כולם, ובזה יקבץ נדחי עם בני ישראל
בכל מקום שהם.

כינוס יהודים בזמן הזה מעורר אותו הכח

בזמן הזה בעודנו בגלות ומצפים
לישועה ואנו רחוקים
מאדמתינו ארץ הקדושה, עם כל זה
כתיב (יחזקאל יא, טז) 'ואהי להם
למקדש מעט' ודרשו רז"ל (מגילה כט.)
'אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות
שבבבל', ודברים ככתבן שכאשר
מתקבצים יהודים יחד בבית המדרש
ומדברים דיבורי קודשה ומשבחים
להשם יתברך ומהללים אותו בתוך
רבים, אזי ממשיכים הארה מקדושת
ארץ ישראל ומקדושת משיח בן יוסף
ומשיח בן דוד, ואכן אמרו שם
'עתידין בתי כנסיות ובתי מדרשות
שבבבל שיקבעו בארץ ישראל'.
והמשכיל יבין שאם עתידים המה
להיקבע בארץ הקודש אזי כבר עכשיו
מתנוצץ בהם הארה מקדושת ארץ
ישראל שתהא בהם לעתיד.

ובתיב (תהילים נח, יב) 'אך פרי לצדיק'
היינו שמעשים טובים של

משיח נקרא צבי שפועל התפשטות הקדושה

והנה משיח נקרא 'צבי לצדיק' (ישעיה
כד, טז^ב), ואף משיח בן יוסף
נקרא כן כי 'צבי לצדיק' רומז גם על
מידת היסוד דצדיק כדאיתא (זוה"ק אחרי
סח. ח"ג קעה.ג^ב), ודרשו דורשי רשומות
(אהבת שלום תניינא אות לא, ועוד ספרים)
אשר **צבי** הוא נוטריקון (חבוק ב, ד)
'צדיק באמונתו יחיה' וכן (תהילים)
'צדיקים יבואו בו'. והנה מצאנו דבר
נפלא אודות צבי, דארץ ישראל נקראת
(ירמיה ג, יט) 'ארץ חמדה נחלת צבי'
ואמרו רז"ל (גיטין נו). דארץ ישראל
נמשלה לצבי 'מה צבי זה אין עורו
מחזיק את בשרו אף ארץ ישראל בזמן
שיושבים עליה רווחא', ואמרו (ספרי
דברים א) שעתידה ארץ ישראל
להתפשט לכל הארצות, אמור מעתה
כי משיח צדיקינו הנקרא 'צבי לצדיק'
הוא יפעל התפשטות הקדושה
וצמיחתה מארץ ישראל שהיא 'ארץ
הצבי', ומשם תתפשט ותבוא לכל
קצוי תבל עד שתהא הארת הקדושה
מגעת לכל איש ישראל באשר הוא
שם, ויהיו כל ישראל בכל מצב שהם
ראויים לזה כי ההתרחבות תכלול את

כב. ואף משיח הוא בסוד אות צדיק הכפולה דייקא כדאיתא (במדבר רבה יח, כא ומפורש
יותר בילקוט לך רמז סד). וראה בספרים (ישמח משה ויגש ד"ה ויזבח, קדושת לוי לקוטים
ד"ה מכנף הארץ) שכתבו בזה דרושים מתוקים מדבש.

כג. כן כתב הפרדס רימונים (שער כג פי"ח ערך צבי) 'צבי נקרא היסוד וכן פירש רבי
שמעון בר יוחאי עליו השלום בזוהר פרשת אחרי (סח). בפסוק (תהילים מב, ב) 'כאיל
תערוג' ורמזו מן הכתוב 'צבי לצדיק' כו'. ועיין עוד קהלות יעקב (ערך צבי).

ונאמר על ידי האיש הישראלי פועל התפשטות הקדושה, ומצמיח פירות טובים של גילוי כבוד מלכותו בעולם וקידוש כל הנברא ובזה מעוררים אורו של משיח.

ישראל עושים פירות כדאיתא (קידושין מ.) 'הזכות יש לה קרן ויש לה פירות שנאמר (ישעיה ג, י) 'אמרו צדיק כי טוב כי פרי וגו' יאכלו^כ, שכל מעשה טוב וכל דיבור קדושה הנעשה

ג.

דבר העבודה אשר יעשה החפץ בטובה ביום זה

(א) 'כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף' 'קנו' הוא יוסף (שפתי כהנ"ה כי תבוא ד"ה יקימך ה' לו לעם). ואפשר לרמז בזה דבר נפלא כי אשר ישראל נאספים ומכוונים ליבם לאביהם שבשמים ובפרט ביום זה אזי השם יתברך כביכול בא להשרות שכינתו עליהם ומתקיים בהם סיפיה דקרא 'פרוש כנפיו יקחהו ישאהו על אברתו'.

והנה עיקר ענין חמשה עשר בשבט הוא היותו 'ראש השנה לאילן' לדברי בית הלל (ר"ה ב.), שאז זמן החנטה של פירות שנה זו ומתחלת צמיחתן, והגידו צדיקים (עיי' מגן דוד

עבודת יום ט"ו בשבט לעורר זאת ולהתחדש

האי יומא רבא רבא יום חמשה עשר בשבט, שהוא יום התגלות כוחו של יוסף צדיקיא כאשר נתבאר, 'הזמן מבקש את תפקידו' להתכנס במקלות ולעורר רצוננו האמיתי שהוא 'רצוננו לעשות רצונך', להיטיב מעשינו וליישר אורחותינו להיות מכאן ולהבא הכל בכוונה הרצויה האמיתית 'שיהא הכל נתח רוח אליך', וכאשר ישראל מעוררים כוחו של יוסף שהוא עולה למנין 'קנו' כאשר נתבאר אזי מתקיים הפסוק (דברים לב,

כד. כתב בילקוט יושר (ערך צ אות ב) 'אות צ' של הי"ב אותיות פשוטות בו נברא חודש שבט, והנה הצדיק מכונה בשם עץ כמאמר חז"ל בפסוק 'היש בה עץ', והצדיק הוא עץ עושה פרי. ואפשר דלכך אמרו חז"ל ותקנו החודש שבט להיות בו ראש השנה לאילנות לדברי ב"ש בר"ח שבט, ולדברי ב"ה בט"ו בו, לפי שזה החודש נברא באות צדי"ק המכונה לעץ, ואפשר שזה סוד הכתוב 'אך פרי לצדיק', וסוד הכתוב (משלי יא, ל) 'פרי צדיק עץ חיים'.

כה. לרבי מרדכי הכהן זי"ע מגורי האר"י, וכן הוא בביאור משנה תורה להרה"ק רבי משה דוד וואלי זי"ע מגדולי תלמידי מרן הרמח"ל, ועיי' עוד מגן אברהם לרה"ק מטריסק זי"ע (וישב ד"ה היה רועה) מה שביאר בזה.

וממנו ישאב כוח והתחדשות לכל
השנה כולה.

על ידי אכילת הפירות נפעל ההתחדשות

נהגו כל ישראל להרכות ביום זה
באכילת פירות (כנסת הגדולה או"ח
קלא ה' במג"א קלא, טז"ח), וכאן הבן שואל
הן קדוש היום לאדוננו והוא בצד מה
כעין יום הדין, ומה בצע והנאה
לקודשא בריך הוא מאכילתינו, שמא
עדיף טפי לעסוק כל היום בתורה
תפילה ותחנונים, אכן האמת יורה
דרכו דאיתא (סנהדרין יז:) 'כל עיר שאין
בה עשרה דברים הללו אין תלמיד
חכם רשאי לדור בתוכה כו' משום רבי
עקיבא אמרו אף מיני פירא שמיני
פירא מאירין את העינים' ומאמר זה
אומר דרשני. אכן נודע דרבי עקיבא
בעת שנהרג על קידוש השם עלה
ונתעלה מעלות רמות והגיע ליחוד
השלם ותיקן כל הנצרך (שער הגלגלים

וקהלת דוד להרה"ק דוד מטאלנא זי"ע לחמשה
עשר בשבט) שהפסוק (תהילים א, ג) 'והיה
כעץ שתול על פלגי מים אשר פרוי
יתן בעיתו' קאי על זה היום, 'פלגי
מים' הוא חצי חודש שבט, 'פלגי'
היינו פלגא לשון מחצית ו'מים' הוא
חודש שבט שהוא במזל 'דלי' וכתוב
(במדבר כד, ז) 'יזל מים מדליו' (עטרת
ישועה), ואז מתקיים 'אשר פרוי יתן
בעתו', ואכן תיבות 'פרוי יתן בעתו'
עולות למנין 'חמשה עשר שבט' (חמרא
טבא), דוק ותשכח.¹²

כתיב (דברים כ, יט) 'כי האדם עץ
השדה', ונודע שבכתבי
הקודש (אוהב ישראל ד"ה לט"ו בשבט)¹³
למדו זאת בניחותא שאכן יש קשר
ושייכות בין האדם לאילן, וכאשר
מתחדשת אצלם הצמיחה והגדילה
אזי גם אצל האדם יש התחדשות
מיוחדת ויכול לפעול ביום זה שיהיו
מעשיו טובים ורצוים ויעשו פרי
ושורש למעלה, לזאת האיש הנלכב
יאזור חיל להתנהג ביום זה כפי ערכו

כו. ועיין עוד בספר קרן ישועה (חודשי תמוז ואב מאמר ג') שביאר כמין חומר כל המזמור
הלז על חמשה עשר באב וחמשה עשר בשבט כדאיתא בספר מחברת הקודש
(ומקורו מפע"ח שער חג השבועות פ"א) 'מה חמשה עשר בשבט, יגיד עליו רעו חמשה
עשר באב' ומסיים 'בין והתבונן בכל זה ויונעם לחיכך'.

כז. וכן הוא בתולדות יצחק בשם אביו הרה"ק מרדכי מנעשכ"ז זי"ע, צמח צדיק
להרה"ק מויז'ניצא בשם חותנו מרוז'ין זי"ע, ובדורש טוב להרה"ק מטשורטקוב
זי"ע. ושורשו מפרקי דר"א (כא) 'אין העץ הזה אלא אדם שנמשל כעץ שנאמר
'כי האדם עץ השדה', ועיין עוד בגמרא (תענית ז).

כח. ומקורו מספר תיקון יששכר, וכן הוא בשבט מוסר (פרק טז) ויש שהביאו בשם
מהר"ח זי"ע לאכול ל' מיני פירות.

ולישרי לב שמחה הוא בסופי תיבות עקיבה, ורמז מיוחד יש כי אות עי"ן אשר בה מתחיל שמו הוא ראשי תיבות 'מקבץ נדחי ע'מו י'שראל שרמזו המקובלים בכרכה זו סוד נשגב (עיין פרע"ח שער העמידה ד"ה תקע) שסגולתה להוציא כל הניצוצות הקדושים אפילו אם נשבו חלילה בעמוק הקלי' בסוד (איוב כ, טו) 'חיל בלע ויקיאנו'לא, וזאת נפעל בכוחו של

מא^{כט}, והשאיר כח לכל בני ישראל שיוכלו להתקרב להשם יתברך באמת ובתמים ולתקן כל הברואים, ואף 'הנדחים בארץ מצרים' יכולין להאחו בכוחו לשוב בתשובה ולהדבק בקדושה, כי רבי עקיבא שמו 'עקיבא בן יוסף' שהוא בבחינת יוסף 'צדיק יסוד עולם' (שער הגלגולים מא)^ל, ונודע (אור זרוע בהקדמה, ועיין פרע"ח שער ר"ח ג) כי (תהילים צז, יא) 'אור זרוע לצדיק

כט. ועיין מה שכתב בזה העטרת צבי מזידיטשוב זי"ע בספרו סוד מרע (ב, ט).

והא לך לשון התפארת שלמה (ויקרא ד"ה ויקרא אל) הנה כל תורה ותפלה ומעשים טובים אשר עושה האדם בעוה"ז הנה עיקר הכוונה בהם להעלות מיין נוקבין למעלה למעלה עד אין סוף ברוך הוא, ועיקר הוא מסירות נפש ראשי תיבות מיין נוקבין, כי כן בכל תלמוד תורה ותפלה צריך להיות בה מסירות נפש להשם יתברך להדבק באור העליון ברוך הוא וכו', והנה על ידי העלאת מיין נוקבין הנה מתעורר על ידי כך היחוד העליון להשפיע כל טוב למלכות וכו', והנה אמנם תכלית כל התיקונים בתשובה ותלמוד תורה ותפלה הכל הוא על ידי הצדיק יסוד עולם וכו', הצדיקים במעשיהם הטובים ובמסירת נפשם לאהבת השם יתברך ברוך הוא מעלים מיין נוקבין ומעוררים הרצון העליון להיחוד, וזהו ששים ושמים לעשות רצון קונם לעשות היחוד למעלה, שהוא רצון קונם הוא קנ"ו, והמ"ם רומז למלכות, שנעשה היחוד ביסוד ומלכות. וזהו הרמז ברבי עקיבא שהיה שמו 'עקיבא בן יוסף', ב"ן הוא שם במלכות יוסף הוא בחינת יסוד, שעל ידי מסירות נפשו של רבי עקיבא נעשה היחוד והרצון, כמו שאמרו יצאה נשמתו באחד הוא היחוד יסוד ומלכות'. ועיין עוד מה שכתב בפ' בראשית (ד"ה בראשית השני) ובפ' ויגש. (ד"ה ויאסור את רכבו)

ל. מרגניתא טבא משתכחא בפרי צדיק (פסח אות מט) דבכל מקום נזכר רבי עקיבא ללא שם אביו, מלבד שתי מקומות (ב"ב יב, מנחות כט): בהם מוזכר בשם 'עקיבא בן יוסף' כי שמה מבואר שהוא היה שורש תורה שבעל פה ובאו רז"ל להורות שכל מה שזכה לדרגה נשגבה זו הוא 'מפני שהיה מבורר במידת יוסף שהוא מידת צדיק יסוד עולם, וזהו 'אור פניך' שהוא אור הראשון, ועל ידי מה זכו לזה, 'כי רציתם' דא צדיק שהיו מבוררין במידת צדיק וכאמור'.

לא. עיין תפארת שלמה (רמזי פורים ד"ה אם מצאתי חן) בהרחבה נפלאה ודעה חכמה לנפשך.

בכוונה ובכל מעשה טוב מתקרבים אנו במאד לבורא ברוך הוא הרבה יותר מהנראה לעינינו, ויש לבורא יתברך נחת רוח עצומה מאכילתינו בקדושה כפי ערכינו ומהברכות שאנו מברכים בכל כוחינו.

פעמים ועבודת הבירור נראית קשה

באן יש איתנו מקום לדבר, כי אחר כל השבח הזה עדיין קשה לאדם הטרוד בעניניו ועסקיו כל היום כולו, להיות תמיד על המשמר להיות פיו וליבו מכוונים לברך כראוי ולאכול בכוונה זו, ואחר ככלות הכל עלול האדם לחוש שאין לו חלק ונחלה בעבודה נשגבה זו והיא מנת חלקם של יחידים אשר זכו לפרוש מכל הבלי עולם ולהיות עובדי ה' בני עליה, לזאת נדבר בעוד דבר מענין הבירורים וממנו נפיק דברי חיזוק ואמת.

אמרו רז"ל (ברכות יד): 'ואמר רבי יוחנן, הרוצה שיקבל עליו עול מלכות שמים שלימה יפנה ויטול ידיו ויניח תפילין ויקרא קריאת שמע ויתפלל וזו היא מלכות שמים שלמה' ואמרו שם 'מעלה עליו הכתוב כאילו בנה מזבח והקריב עליו קרבן דכתיב

רבי עקיבא^{לב} שעל ידו יש לכולם תיקון ועליה, וממילא יש ביום זה שיש לה שורש בעודתו של יוסף ורבי עקיבא שהוא בחי' יוסף הצדיק עבודה גדולה באכילת פירות שיש ביום זה כח גדול להוציא את אותן הניצוצין קדושים שנבלעו בהם.

אכן איננו יודעים את אשר יש לנו, והיצר מטעה האדם לבל יבין את כוחו הגדול ואת אשר ביכולתו לפעול בעבודה פשוטה ותמה, וידמה בנפשו בענווה פסולה כי איננו בר הכי לברך בכוונה הנרצית ואין רוצים מהשמים בברכותיו, על זה אמר רבי עקיבא כי ע"י הכח שהוא פעל ישנו לכל איש ישראל בכל דור ודור הכח הגדול לפעול פלאות למעלה בעבודתו, אכן דבר אחד יש המסור לנו והוא נחוץ מאד שאי אפשר בלעדיו, שיהא לנו הארת העינים היינו שיפקחו עיניהם של ישראל וידעו איזה כח עצום יש להם לפעול נוראות במעשיהם ובהבל פיהם, והארת עיניים זאת ישנה בפירות כמובא לעיל בשם רבי עקיבא 'שמיני פירא מאירין את העינים', לזאת ביום זה בו אנו מרבים באכילת פירות מבקשים אנו מהבורא יתברך שמו 'קל ה' ויאר לנו', שיזריח עלינו מאורו שנשכיל ונבין גודל הזכות אשר בידינו אשר בכל ברכה

לב. ובזאת נשכיל הא דאיתא (זרע קודש במדבר ד"ה איש על דגלו ויסודו בארז"ל, עיין סידור רבי שבת.) כי 'מקבץ נדחי עמו ישראל' הוא כנגד ספירת הוד, כי רבי עקיבא שורשו בהוד (שער הגלגולים הקדמה לו מא:).

נפלא שכאשר יהודי מברך בכוונת הלב בכל כוחו לפי השגתו, או אז הגם שאין לו עסק בנסתרות נפעלת על ידי ברכתו מלאכת הבירור, והעצה היעוצה לבוא לכוונה שלימה הוא להתבונן מעט בגודל נפלאות ה' אשר פעללי' היאך שהתקין בגוף האדם מערכת מופלאה של רמ"ח אברים ושס"ה גידים, גוויל אילו רקיעי וכו' אין אנחנו מספיקים לספר שבח החכמה האלוקית הנראית בכל אבר ואבר, אשר כל חכמי ורופאי תבל עומדים משתאים מול כל דבר קטן שבגוף, ובפרטות היאך שעשה באדם תכונת רעב ו'התקין מזונותיו ואחר כך בראו', והדרך מופלאה אשר עובר המאכל בתוך הגוף 'שבורר טוב המאכל ודוחה הפסולת', כאשר רמזו חכמים גדולות בתיבות 'ומפליא לעשות' כי הכל הוא הפלא ופלא ברחמי השם יתברך ורוב חסדיו.

(תהלים כו, ו) 'ארחץ בנקיון כפי ואסובבה את מזבחך ה''. וקשה להבין דהא 'פנה' איננו חלק מקבלת עול מלכות שמים והוא רק הכנת הגוף להיותו מותר בהנחת תפילין ומדוע נמנה כחלק מהעבודה, וביארו בכתבי הקודש^ל כי אכן מלאכת שמים רבה יש כאן, כי פעולת 'נפנה' הוא בירור הפסולת מהגוף ובפנימיות הענין בירור הטוב מהרע החונה לו סביב שהיא המעולה שבעבודות.

ברכת אשר יצר פועלת בירור נפלא

ובאמת היאך יכול כל איש ישראל לפעול עבודת הבירור שהיא 'עבודה קשה שבמקדש' אשר רק קדושי עליון ידעו סודה, אלא דאיתא (שער הברכות פ"ו) שברכת אשר יצר היא משלמת הבירור. ולברכה זו יש כח

ג. כה גילה מרנא האריז"ל (פע"ח שער התפילה פ"ז) קחנו משם, ובזה מבואר (שער הברכות פ"ו) חומר המשהה נקביו (מכות טז:) שקראתו תורה (ויקרא יא, מג) 'בל תשקצו' כי הוא משהה הקללי' מלהתברר, ובזה נבין שהידרו החסידים לדורותיהם בזריזות ונקיות.

ד. ולנגד עינינו יאירו דברי החסיד הגדול ב'חובת הלבבות' (שער הבחינה פ"ד) 'והפינה השנית, סימן החכמה הנראית במין האדם אשר הוא העולם הקטן, ואשר בו השלמת סדרי העולם, ויפיו וזיונו ותמימותו, ואילו רמז דוד באומרו (תהלים ח, י) 'ה' אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ'. והשלישית, סימן החכמה הנראה בהרכבת האדם וחיבור גופו וכוחות נפשו, ואור השכל שייחד אותו בו הבורא, ושם לו בו יתרון על שאר החיים שאינם מדברים, והוא דומה לעולם הגדול ונמשל אליו בשורשיו ויסודותיו. ואילו רמז איוב באומרו (י, י) 'הלא כחלב תתכניני וכגיבני תקפיאני, עור ובשר תלבישני ובעצמות וגידים תשוככני, חיים וחסד עשית עמדי ופקודתך שמרה רוחי'.

והקשיים אשר מערים עלינו יצרינו, ורצוננו תמיד לספר תהלתך ולהלל שם תפארתך.

מתוך הקושי מתחזקים בחשיבות הדבר ברוב שמוחה

המשבילים יבינו כי קושי זה לברך תמיד באופן הנעלה הוא דייקא הטעם שיש לקדוש ברוך הוא נחת רוח עצומה מעבודה זו, כאשר ביארו בספרים (עיין ברית אברם למגילת אסתר) הכתוב (אסתר ב, יז) 'ויאהב המלך את אסתר מכל הנשים', כי חיבה יתירה נודעת אצל קודשא בריך הוא לעבודה הבאה מתוך הסתרה שהוא בבחינת 'אסתר אסתר פני', והשם יתברך ממכון שבתו השגיח והוא רואה האיך שהאדם לוחם למען שמו, כי השכחה והטבע מסיחאת הדעת מהעיקר והיצר מתגבר בכל עוז להפיל מורך בלב האדם כי אין חשיבות לדבר עבודתו, וכביכול השם יתברך יושב ומצפה שהאדם ינצח ויברך לפניו כראוי, וכאשר זוכה איש ישראל לברך את השם כראוי לו אזי יש נחת ותענוג עצום לעילא.

וידע האדם נאמנה, כי הזוכה ועושה זאת הוא הוא הטועם במאכל טעם ערב אמיתי אין ערוך לשמחתו ואין דומה לאושרו. חסידים הגידו שאיזה רשע ובעל תאוה גדול ראה פעם את הרה"ק לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע בעת ברכת

כאשר שם האדם זאת אל ליבו הרי זה מעורר אצלו אף את זכרון כל החסדים הפרטיים הנעשים לו בכל עת ושעה בהשגחה פרטית, וממילא מתמלא ליבו ברגשי קודש להודות לבורא יתברך על כל החסד, וברוב התפעלות והתלהבות הוא מברך בכל ליבו.

אנו מתנצלים שאיננו מברכים תמיד באותה התעוררות

בזה יתיישב עוד דקדוק שנתקן בנוסח הברכה 'גלוי וידוע לפני כסא כבודך' ויש להעיר דהנה כסא הכבוד הוא דבר נשגב עד למאד, ובשלמא בתפילת שחרית של שבת קודש שהוא זמן נעלה עד מאד, אחר שהרבו מקהלות רבבות ישראל בשיר ושבחה בפסוקי דזמרה אזי מזכירין 'ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו' אמנם היאך ולמה מזכירים דבר נשגב כל כך בכל ברכת אשר יצר. ולהאמור יבואר היטב, כי הגם שדבר זה מסור לכל אחד לעורר לבבו ולברך ברכותינו ברגשי קודש, עם כל זה 'לב יודע מרת נפשו' שלא כל העיתות שוות ולא תמיד עולה ביד האדם לברך בהתלהבות וכוונה כרצונו, לזאת מתנצלים ואומרים כי לפניך גלוי וידוע איך שרצוננו הפנימי האמיתי הוא רק להיות טוב ולעבדך באמת, ומה שאנו מחסרים מעבודת הברכות כדת הוא רק מחמת חולשתנו

להביא פירות מפירות שונים מכל קצווי תבל ולדברינו אף באכילתם יש ענין לברר את הניצוצין שבהם ובלבד שיכוון ליבו לשמים ויטיב לברך^ל.

בזה נפעל רפואות הגוף והנפש

ואיתנו מימרא יקרה המסורה מהרה^ק מסאדיגורה זי"ע אשר בזמנו לא היה שכיח להביא פירות מהכא להתם ופעמים שאדם היה זקוק למין מסוים לאיזה דבר רפואה ולא היה תחת ידו, ואמר על זה "הנה הבטחתנו התורה (שמות כג, כה) 'ועבדתם את ה"א וברך את לחמך ואת מימך והסירותי מחלה מקרבך', שאם יברך האדם על מזונו כראוי מובטח לו שתמיד הפרי אשר יבוא לידו יהא בו את כל כח הרפואה, למען יהא בתכלית הבריאות^ל.

המוציא, כראותו היאך שהרה^ק מרקיץ שחקים בהתלהבות עצומה אמר 'התאוה הגדולה ביותר שהשגתי בימי חלדי אינה מגעת לגודל ההנאה והתענוג הנזכרת בחוש על פניו הקדושות של האי צדיק בעת שמברך ברכתו', ואם אמנם אין לנו השגה צדיק מה פעל אשר וודאי העלה ותיקן את כל הבריאה, אבל ממנו ניקח לפי ערכינו לידע 'כי טוב ה' אשרי הגבר יחסה בו'.

אף בפירות הו"ל ניתן לפעול זאת

וודאי חיבה יתרה נודעת לאכילת פירות ארץ ישראל אשר על ידם אף אנו בני חוצה לארץ מתקשרים עם קדושת ארץ ישראל, וכאשר נתבאר שבה יש ביותר את הכח לפעול בדיבור. ויש המרבים

לה. כבר עמד בזה רבי צדוק הכהן זי"ע (פרי צדיק ט"ו בשבט א) 'אך לכאורה יש להבין הא טעם דשבט ראש השנה לאילן הוא מפני שיצאו רוב גשמי שנה כו' ואז זמן חנטת הפירות וזהו רק בארץ ישראל, ואיזה טעם שיהיה ט"ו בשבט ראש השנה לאילן בחוץ לארץ, ומנהג ישראל לאכול פירות בט"ו בשבט אף בחוץ לארץ כו', גם כל ענין ראש השנה לאילן הוא לענין מעשר וזה אינו נהג בפירות חוץ לארץ, ומנהג זה לאכול פירות אף שלא נזכר בקדמונים רק בספר למהר"ם חאגיז, אבל מנהג ישראל תורה ואומרים מהרב הקדוש מלובלין זצוק"ל שהוא עצמו תורה.

עיינ שם שהאריך לבאר שעיקר ענין חודש שבט הוא לתקן קדושת האכילה וזה ענין 'צ' בלעיטה, וקורקבן או קיבה (חילופי גירסאות בס' יצירה) בנפש' ומסיק 'מכל מקום עיקר הזמן לזכות לתמצית ארץ ישראל שיהיה האכילה בקדושה הוא בשבט ועל כן נוהגין לאכול מפירות האילן בט"ו בשבט'.

לו. עיין במאור ושמש לפסוק הנ"ל מה שביאר באופן דומה על הרפואה הבאה מהמאכל אחר שהעלה האדם את ניצוצי הקודש.

טעמו וראו כי טוב ה'

ט

שאוהו זה המברך בידו, וממילא יש לו בפועל ממש את כל הרפואות שזקוק להם וזוכה לכל טובי².

ובוודאי לא סוף דבר רפואות הגוף בלבד, אלא כל דבר מרפא הנצרך ליהודי לגופו ונפשו ובכלל הדברים תוספת כח ואומץ לעמוד במלחמת היצר הכבידה, כי ניצוצי הקודש משפיעים על האדם את כח הצמיחה להיותו הולך וגדל בתורה ובמעשים טובים.

נצרך גם להרבות בתפילה ולהתנהג בקדושה

'במקום רינה שם תהא תפילה', יחד עם עבודת ההודאה והילול לבורא יתברך על אילנות ופירות טובות אשר ברא להחיות בהם נפש כל חימא³,

וביאור הענין, כי דבר הארכנול⁴ שכשהאדם אוכל פרי אינו ניזון מגוף הפרי עצמה, אלא הניצוץ הקדוש הגנוז בתוכו הוא הנותן שבע ורפואה ככתוב (דברים' כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, כי על כל **מוצא פי ה'** יחיה האדם' (ליקוטי תורה לאריז"ל פי' עקב"ח) וכמו שמבארו בטב טעם ודעת מרן הרה"ק בעל התניא זי"ע בליקוטי תורה"ט' כי לא על הלחם לבדו, מצד עצמות הלחם יחיה האדם, **אלא על כל מוצא פי הוי'** שמלוכש ממש בהלחם, דהיינו ממאמר תדשא הארץ דשא וכו' אותו דבר ה' נכנס באותו המזון והוא זן ומחיה את האדם'. על כן כאשר יש איש ישראל המברך כראוי מתקבצים ובאים כל ניצוצי הקודש הפזורים בכמה מינים שהם מתאווים וכוספים תמיד לתיקונם, ונכנסים לתוך המאכל

לז. בספרינו 'שבת מלכא קדישא' חלק שני, מדור המאמרים, מאמר 'מאכלי שבת - בסוד טלא עילאה', ועוד.

לח. כאשר הוכיח שם 'כי איך אפשר שהלחם החומרי זן חלק הנפש שבאדם שהוא רוחני, ואם אין אדם אוכל לחם ולא שום מזון כמה ימים ימות ברעב, ואם יאכל לחם יחיה, והיאך אפשר שהלחם יעמיד נשמה הרוחנית! והביא שהפילוסופים נבוכו בקושיא זו. 'ותירץ האר"י ז"ל שלא ידעו והיו סכלים בשורש הבריאה'. (כתר שם טוב קצד, עיין שם שהארץ בזה טובא)

לט. פרשת צו, ועוד רבות לאורך ספריו הק'.

מ. הן הן הדברים שכתב הצמח דוד (בראשית ד"ה תדשא) שברכה היא ממשכת רפואות. ובזה ביאר הא דלמדו רז"ל (ברכות לה). ברכה לפניה מקל וחומר דייקא, כי כבר אמר מרנא הרבי רבי בער זי"ע שקל וחומר שהיא מידה ראשונה ב"ג מידות שהתורה נדרשת בהן, הוא נגד המידה הראשונה במידות הרחמים שזה שם 'קל' המעורר רפואה בסוד 'קל' נא רפא נא לה'.

מא. כה כתבו התוספות (ברכות לז. ד"ה בורא) בביאור תיבות הברכה: 'בורא נפשות רבות וחסרונם - כמו לחם ומים שאי אפשר בלא הם ועל כל מה שברא

לשמור מכל משמר על קדושת העיניים וקדושת הדיבור בטהרה, והזמן מסוגל לזה להאחז בכוחו של יוסף הצדיק ולהנצל מכל רע, ובזאת נמצא חן בעיני השם יתברך ויושפע לן שפע רב.

עיקר התיקון על ידי אחדות

כל זאת נפעל על ידי אחדות ישראל שמתקבצים בצוותא חדא לכבודו של יום להלל ולקלס לבורא ברוך הוא, ועל ידי הברכה שהיא לשון בריכה וחיבור כדאיתא מתחברים יחד לאביהם שבשמים, וכל פירות האילן מתעלים ושבים לשורשם שגם זה ענין אחדות כי בשורש הכל אחד. יעזור השם יתברך שנזכה להתקרב אליו באמת, וישפיע לנו ולכל ישראל פירות טובים, בני חיי ומזוני רויחי, שיפרו וירבו בני ישראל בגשמיות ורוחניות, ונזכה להיות עבדים נאמנים להשם יתברך ולעשות לו נחת רוח כל הימים. ובקרוב תחזינה עינינו שיתאחד האילן^{כב} בבוא גואל צדק, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.

לעת הזאת 'הואיל ועת רצון היא נביעא רחמי', בבוא יום גדול שכזה המסוגל כל כך ודימוהו הספרים הקדושים לראש השנה, וודאי כל אחד אשר יאזור כגבר חלציו לעמוד לפני המלך להתחנן לו שנזכה לקבל בקרבינו את הארת היום, יושפע לו מלעילא מוחין חדשים וזכים לעבודתו יתברך ויתעלה, ונזכה להתחדש לגמרי ולהצמיח פירות חדשים וטובים בגשם וברוח, ושיהיו כל עיסוקינו ומעשינו כהלכה וכרצון התורה הקדושה, ומהכל נעלה נחת רוח לפנינו ונעורר רחמי שמים מרובים.

אבן תנאי אחד יש לכל זה 'מה ה"א שואל מעמך כי אם ליראה', שבכדי לקבל כל השפע של חן חסד ורחמים המורק לנו מאבינו שבשמים באור פניו, על האדם להקדים ולהיות כלי מחזיק ברכה שיהא בית קיבול לכל המתנות הנשגבות הניתנות, ועיקר המבוקש מהאדם הוא (משלי כג, ט) 'תנה בני לבך לי ועינך דרכי תיצורנה' כאומרם (ירושלמי ברכות פ"א ה"ה) 'אמר הקדוש ברוך הוא אי יהבת לי לבך ועינך אנא ידעית דאת לי',

להחיות בהם נפש כל חי - כלומר על כל מה שבעולם, שגם אם לא בראם יכולים העולם לחיות בלא הם, שלא בראם כי אם לתענוג בעלמא כמו תפוחים וכיוצא בהן. הא קמן שפירות המה חסד בפני עצמו, שיש לתת עליהם שבח והודאה מיוחדת.

מב. כי אילן עולה למנין צ"א שזה מנין ב' שמות הקודש הוי"ה אדנ"י, (ובזה מתיישב קושית הבני יששכר (טו בשבט) למה נקטו ראש השנה לאילן ולא לאילנות, ודוק.) ולעתיד לבוא יתאחד הכל והיה ה' אחד ושמו אחד.

והאב"ן הזאת אשר שמתי מצבה יהי' בית אלקים

יעד יער

האנדלט זיך איין א

שטיינדל

מיין שטיינדל אין
מיין בית המדרש

אבן זהב

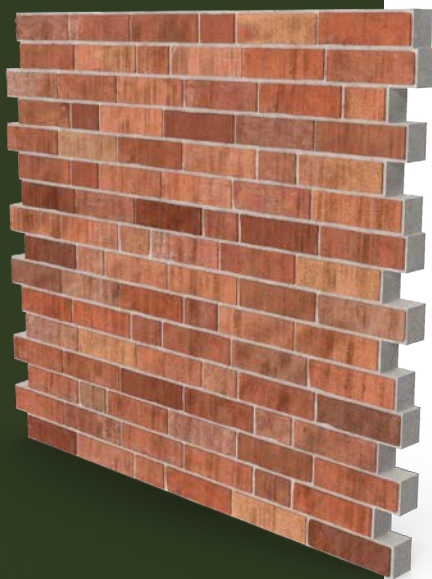
\$10,000

אבן כסף

\$7,200

אבן נחושת

\$5,400

© TheCompassCrew.com

ערווארט
א פערזענליכע הזמנה צו
אייער מסיבה!

בונים בהתלהבות; לנו ולדורותינו!

מסובות
פריזאטע
סעריע

הבונים

וועט אייז אנשליסן אנײַש אין די הייליגע ארבעט פון
בנין בית מדרשינו הגדול והמפואר

מסיבות-גאול:

ל כ ה " פ

מיליאן דאלאר

צו קענען פינאנצירן די אסטראנאמישע
הוצאות הבני" אין די קומענדיגע תקופה

16% *10,000

בנה ביתך וזמן מקדוש עט מוכנו

בניית בית כפר איכותי שליטי

חוק קאסוב

אונזער ווינקל
אונזער עתיד
אונזער זכי

"... אונז שטייען מיר יעצט אין א מצב אז מדיארף צוקומען צו יעד'ס הילף. איך האב געבעטן פון די עסקנים אז מוזאל אראנזשירן קלענערע מסיבות פאר געלט. אז מוזאל קענען ווייטער אנגיין מיט די עבודת הקודש, בעט איך אז מוזאל אנטקעגנזומען בסבר פנים יפות..."

(מדרות קודש של כ"ק מרן אדמו"ר שליטי"א. בסעודת רח שבט העע"ש)

